

DVE KATOLIČKE PRIČE

I. Poziv

1. Imao sam sedamnaest godina i dane sam provodio, hoću reći svaki moj dan, jedan za drugim, u neprestanoj groznici. Ništa me nije zabavljalo, ništa nije umanjivalo mučninu koja se taložila u mojim grudima. Živeo sam kao glumac improvizator u ikonografskom krugu mučenika Svetog Vinsenta. Sveti Vinsente, đakone biskupa Valera, mučeniče vladara Dakije 304. godine, smiluj se na mene! 2. Povremeno bih pričao sa Huanitom. Ne, ne povremeno. Često. Seli bismo u fotelje u njegovoj kući i pričali o filmovima. Huanitu se dopadao Geri Kuper. Govorio bi: stav, uzdržanost, čistota duše, hrabrost. Uzdržanost? Hrabrost? Imao sam želju da mu pljunem u lice sve ono što se skrivalo iza tih ubeđenja, ali sam radije zarivao nokte u naslone za ruke i grizao se za usnu kada me nije gledao, čak sam zatvarao kapke praveći se da meditiram na njegove reči. Ali nisam meditirao. Naprotiv: pojavljivale su mi se, u obliku vrteške, slike svetog Vinsenta. 3. Prvo: vezan za drveni krst, iskrivljen dok mu klinovima kidaju meso. Zatim: podvrgnut mučenju vatrom na užarenoj rešeci. A zatim: zarobljen u podrumu čiji je pod prekriven izlomljenim parčićima stakla i keramike. Zatim: lež mučenika, napušten na pustom mestu, kako ga brani gavran od proždrljivosti vuka. I potom: telo mu je, sa oko vrata vezanim vodeničnim točkom, sa broda bačeno u more. I naposljetku: talasi vraćaju telo na obalu gde ga pobožno sahranjuju neka babica i ostali hrišćani. 4. Katkad bi mi bilo muka. Povraćalo bi mi se. Huanito bi pričao o poslednjem filmu koji smo pogledali, a ja bih klimao glavom i primećivao da me guši, kao da su fotelje bile na dnu nekog veoma dubokog jezera. Setio bih se filma, setio bih se trenutka kada smo kupovali karte, ali nisam uspevao da se setim scena kojih se moj prijatelj, moj jedini prijatelj!, prisećao, kao da je tmina sa dna jezera potapala sve. Ako otvorim usta, nagutaću se vode. Ako udahnem, nagutaću se vode. Ako nastavim da živim, nagutaću se vode i pluća će mi se natapati vekovima. 5. Ponekad bi u sobu ulazila Huanitova majka i ispitivala me o intimnim stvarima. Kako su mi išle studije, koju sam knjigu čitao, da li sam bio u cirkusu koji je postavljen u okolini grada. Huanitova majka se uvek vrlo elegantno oblačila i bila je, kao i mi, ovisnik o filmovima. 6. Jednom sam je sanjao, jednom sam otvorio vrata njene spavaće sobe i umesto da vidim krevet, toaletni stočić i orman, video sam praznu sobu, sa podom od crvenih cigala, koja je služila samo kao predsoblje dugog hodnika, predugačkog hodnika, kao tunel autoputa koji prolazi kroz planinu i odlazi ka Francuskoj, samo što u ovom slučaju tunel nije bio na uzvišenju puta nego u sobi majke mog najboljeg prijatelja. Bolje da to stalno ponavljam: mog najboljeg prijatelja. A tunel, kao da je, nasuprot onome što se u planinskom tunelu obično dešava, nestajao u krhkoj tišini, onakvoj kakva tišina zna da bude u drugoj polovini januara ili u prvoj polovini februara. 7. Gnusni činovi u kobnim noćima. Rekao sam to Huanitu.

Gnusni činovi, kobne noći? Čin je gnusan jer je noć kobna ili je noć kobna jer je čin gnusan? Kakva su to pitanja, rekoh skoro plačući. Ti si čaknut. Ništa ne shvataš, rekoh gledajući kroz prozor. **8.** Huanitov otac je niskog stasa, ali odvažnog stava. Bio je vojnik i tokom rata je zadobio nekoliko rana. Ordeni mu vise na zidu radne sobe, u kutiji sa staklenim vratima. Kada je stigao u grad, kaže Huanito, nikoga nije poznavao i oni koji ga nisu posmatrali sa strahom, činili su to sa gorčinom. Tu je, posle nekoliko meseci, upoznao svoju majku, kaže Huanito. Pet godina su bili u vezi. Potom ju je otac odveo pred oltar. Moja tetka ponekad priča o Huanitovom ocu. Po njenim rečima, bio je poštovani načelnik policije. Barem se tako pričalo. Ako bi neka služavka krala u kući svojih gazda, Huanitov otac bi je zatvarao na tri dana i ne bi joj dao ni koricu hleba. Četvrti dan bi je, on lično, ispitivao i služavka bi mu brže bolje ispovedila greh: tačno mesto gde se nalazio nakit i ime razbojnika koji ih je opljačkao. Zatim bi ga policajci uhapsili i stavili u zatvor, a Huanitov otac bi služavku spakovao na voz i savetovao da se više ne vraća. **9.** Ova dela su bila slavljena u čitavom selu, kao da je načelnik policije time pokazivao svoju intelektualnu nadmoć. **10.** Kada je Huanitov otac stigao, imao je posla samo sa klijentima kazina. Huanitovoj majci bilo je sedamnaest godina i imala je vrlo plavu kosu, sudeći po fotografijama koje vise po pojedinim ćoškovima kuće, mnogo svetliju nego sad i završila je studije u školi za časne sestre Korason de Marija u severnom delu grada. Huanitov otac je morao imati nekih tridesetak godina. Još uvek, iako je u penziji, svako poslepodne ide u kazino i pije kafu sa brendijem ili čašu konjaka i, takođe, obično baci kockice sa stalnim gostima. Sa nekim drugim stalnim gostima, ne onim klijentima iz njegovog doba, ali kao da jesu, jer im se divljenje ka kocki podrazumeva. Huanitov stariji brat živi u Madridu gde radi kao čuveni advokat. Huanitova sestra je udata i takođe živi u Madridu. U ovoj blagoslovenoj kući ostah samo ja, kaže Huanito. I ja! I ja! **11.** Naš grad je svaki dan sve manji. Ponekad imam utisak da svi odlaze ili da su zatvoreni u svoje sobe pakujući kofere. Kad bih odlazio, ne bih poneo ništa. Čak ni vrećicu sa nešto ličnih stvari. Ponekad zagnjurim glavu u ruke i slušam pacove kako trče po zidovima. Sveti Vinsente, daj mi snage. Sveti Vinsente, daj mi uzdržanosti. **12.** Ti želiš da budeš svetac? Upitala me je Huanitova majka pre dve godine. Da, gospođo. Čini mi se kao dobra ideja, ali moraš da budeš jako dobar. Jesi li to? Pokušavam da budem, gospođo. I pre godinu dana, dok sam hodao Ulicom generala Mola, Huanitov otac me je pozdravio, a zatim se zaustavio i upitao me da li sam ja rođak dotične Enkarnasion. Jesam, gospodine, odgovorih mu. Ti si onaj što bi da bude sveštenik? Potvrdio sam sa osmehom. **13.** Zašto bih potvrdio sa osmehom? Zašto bih se izvinjavao uz imbecilni osmeh? Zašto bih gledao na drugu stranu kao klada? **14.** Zbog stida. **15.** To je baš dobro, reče Huanitov otac. Super. Treba mnogo da se uči, je l' da? Potvrdih sa osmehom. I gleda manje filmova? Da, gospodine, retko idem u bioskop. **16.** Gledao sam kako se uspravna figura Huanitovog oca udaljava, činilo se kao da hoda na vrhovima prstiju, star čovek, ali još uvek pun energije. Gledao sam ga kako silazi niz stepenice koje vode u Ulicu Vidrieros, gledao sam kako nestaje bez ijednog drhtaja, bez kolebanja, ne pogledavši ni u jedan izlog. Huanitova majka bi, naprotiv, uvek gledala izloge i, ponekad bi ulazila u prodavnice, a ti, ako bi ostajao ispred čekajući je, čuo bi je kako se smeje. Ako otvorim usta, nagutaću se vode. Ako udahnem, nagutaću se vode. Ako nastavim da živim, nagutaću se vode i pluća će mi se natapati vekovima. **17.** A šta ćeš ti biti glupane? – upitao me je Huanito. Biti ili raditi? – upitah ja. Biti, glupane. Šta god Bog

želi – rekoh. Bog svakog postavi na svoje mesto, govorila je moja tetka. Naši preci su bili dobri ljudi. Nije bilo vojnika, ali je bilo sveštenika. Kako ko, rekoh, dok sam tonuo u san. Tetka je nešto progundala. Video sam trg prepun snega, i video sam seljake koji su dolazili na pijacu sa svojom robom, kako čiste sneg i lenjo postavljaju tezge. Sveti Vinsente, na primer, izleti mojoj tetki. Đakon biskupa Saragose, koji je 304. godine, iako onaj ko kaže 304. godine može reći i 305. ili 306. ili 307. ili 303. godine naše ere, bio je zatvoren i prebačen u Valensiju gde ga je vladar Dakije podvrgnuo surovom mučenju usled čega je izdahnuo. **18.** Zašto misliš da je sveti Vinsent obučen u crveno? – upitao sam Huanita. Nemam pojma. Zato što svi mučenici nose crvenu odeću kako bi se isticali kao takvi. Ovaj dečko je pametan, reče otac Subijeta. Bili smo sami i u radnoj sobi oca Subijete hladnoća se uvlačila u kosti, a otac Subijeta je, bolje reći odeća oca Subijete je mirisala na crni duvan i kiselo mleko, sve pomešano. Ako odlučiš da ideš na seminar, naša vrata su otvorena. Od poziva, od zova zanata se zadrhti, ali ne preterujemo. Da li sam zadrhtao, da li mi se zatresla zemlja pod nogama, da li mi se zavrtelo u glavi od braka sa Gospodom? **19.** Ne preterujemo, ne preterujemo. Crveni se jednako oblače – reče Huanito. Crveni se oblače u smeđe – rekoh – u zeleno, sa trakama kojima se zamaskiraju. Ne – reče Huanito – jebeni crveni se oblače u crveno. Kao i kurve. Kurve? Odakle kurve? Pa, kurve odavde – reče Huanito, i pretpostavljam i one iz Madrida. Ovde, u našem gradu? Da – reče Huanito poželevisi da promeni temu. U našem gradu, ili u našem selu ili među našom sirotinjom ima kurvi? Pa da – reče Huanito. Mislilo sam da ih je tvoj otac sve preobratio. Preobratio? Mislilo si da je moj otac sveštenik? Moj otac je bio ratni heroj, a potom načelnik policije. Moj otac ništa ne preobraćuje. On istražuje i otkriva. Tačka. A gde si ti video kurve? Na brdu Moro, gde su uvek živele – reče Huanito. Sveti Bože. **20.** Moja tetka kaže sveti Vinsente. Dosta više sa tvojom tetkom i svetim Vinsentom, tvoja tetka je izgubljena ludača. Kako misliš da imaš porodicu koja doseže do 300. godine? Gde si video tako drevnu porodicu? Ni Kasa de Alba.¹ I tren kasnije: tvoja tetka nije loša osoba, naprotiv, vrlo je bistre svesti. Hoćemo li u bioskop posle podne? Daje se film u kojem igra Klark Gejbl. A Huanitova majka: Idite, idite, ja sam bila pre dva dana i priča je jako zanimljiva. A Huanito će: Mama, ovaj nema para. A Huanitova majka će: Pa pozajmi mu ti i gotova priča. **21.** Bože, smiluj se na moju dušu. Ponekad osetim želju da svi umru. I moj prijatelj i njegova majka i njegov otac i moja tetka i sve komšije i svi pešaci i svi vozači koji ostavljaju svoja kola parkirana uz reku. Bože, imaj milosti za moju dušu i učini me boljim. Ili mi pomoz da nestanem. **22.** I još, kada bi svi umrli, šta bih ja radio sa svim tim leševima? Kako bih mogao da nastavim da živim u ovom gradu ili polugradu? Da li bih ja morao sve da ih sahranim? Bacio bih njihova tela u reku? Koliko bih vremena imao pre nego što im se meso ne pokvari, pre nego što smrad ne postane nepodnošljiv? Ah, sneg. **23.** Sneg je pokrio ulice našeg grada. Pre ulaska u bioskop kupili smo kestenje i ušecerene bademe. Nosili smo šalove podignute preko nosa i Huanito se smejavao i pričao o avanturama u starim holandskim kolonijama u Aziji. Nikoga nisu puštali da prođe sa kestenjem, prevashodno iz higijenskih razloga, ali Huanita jesu. U ovom filmu bolje bi odglumio Geri Kuper – reče Huanito. Azija. Kina. Leprozni. Komarci. **24.** Na izlasku smo se razdvojili u Ulici Kućiljos. Ostao sam smiren, na snegu, a Huanito je otrčao kući. Sirote ždrebe, pomislih, ali

¹ Casa de Alba – drevna španska plemićka porodica. (Prim. prev.)

Huanito je bio samo godinu dana mlađi od mene. Kada je nestao, popeo sam se Ulicom Toneleros do Trga Sordo, potom skrenuo s puta i uputio se, duž zidina stare tvrđave, ka brdu Moro. Svetlost fenjera se ogledala u snegu i izgledalo je kao da su fasade starinskih kuća, na tren, iako sasvim prirodno i spokojno, dobijale kitnjaste oblike prošlosti. Nagnuo sam se na jedan prozor obojen krečnjakom i video lepo uređenu salu sa Svetim Srcem Isusovim smeštenim na jednom od zidova. Ali sam bio slep i gluv i nastavio sam penjući se mračnim pločnikom, kako me niko ne bi prepoznao. Kada sam stigao na mali Trg Kadalso, tek tada shvatih da, penjući se, nisam sreo nijednog prolaznika. Po ovoj hladnoći, govorio sam sebi, nema osobe koja bi zamenila toplotu ognjišta za grubost ulica. Noć se već spustila i sa malenog trga su se videla svetla ponekih četvrti i mostovi Trga Don Rodrigo, kao i okuka koju pravi reka pre nego što nastavi svoj tok ka istoku. Na nebu su sijale zvezde. Pomislio sam kako izgledaju kao pahuljice. Okačene pahuljice, takoreći one koje je Bog odabrao da ostanu nepomične na nebeskom svodu, ali ipak pahuljice. **25.** Počinjao sam da se smrzavam. Odlučio sam da se vratim kod tetke i popijem toplu čokoladu ili toplu supu pored peći. Bio sam umoran i vrtelo mi se u glavi. Nastavio sam put. I tada ga videh. Najpre je to bila samo senka. **26.** Ali to nije bila senka, nego monah. Sudeći po odori, mogao je biti franjevac. Nosio je kapuljaču, veliku kapuljaču koja mu je gotovo sasvim prekrivala zamišljeno lice. Zašto kažem zamišljeno? Zato što je gledao u pod. **27.** Odakle je dolazio? Ne znam. Možda da da poslednju pričest nekom na samrtnoj postelji. Možda da pomogne nekom bolesnom detetu. Možda da opskrbi sa malo mesa nekog pogođenog siromaštvom. Sigurno je samo to da je hodao ne čineći ni najmanji zvuk. U trenutku sam pomislio da je bio samo priviđenje. Odmah potom uvideh da je sneg upijao svačije korake, uključujući i moje. **28.** Hodao je bos. Kada sam to shvatio, nešto me je probolo. Sišli smo sa brda Moro. Kada smo prošli crkvu Svete Barbare, video sam da se prekrstio. Njegovi prečisti tragovi caklili su u snegu kao Božja poruka. Zaplakao sam. Rado bih kleknuo kako bi poljubio te kristalne tragove, odgovor koji sam toliko dugo čekao, ali ne uradih to iz straha da ga ne izgubim u nekoj uličici. Izađosmo iz centra. Prešli smo Glavni Trg, a potom i most. Monah je hodao dobrim korakom, ni brzo ni sporo, dobrim korakom, kakvim treba da korača Crkva. **29.** Otišli smo Bulevarom Sanhurho, ovičenim platanima, do železničke stanice. Tamo je bilo prilično toplo. Monah je ušao u toalet, a zatim kupio voznu kartu. Na izlazu, međutim, primetih da je obuo cipele. Članci su mu bili tanki kao trska. Izašao je na peron. Gledao sam ga kako sedi, spuštene glave, čekajući i moleći se. Ostao sam da stojim, drhteći od hladnoće, sakriven iza stuba na peronu. Kada je voz stigao, monah je, sa iznenađujućom spretnošću, uskočio u jedan od vagona. **30.** Na izlazu, sada sâm, pokušao sam da pronađem otiske u snegu, otiske njegovih bosih stopala, ali im nisam video ni traga.

II. Slučajnost

1. Pitao sam ga koliko je mislio da ima godina. Rekao je šezdeset, iako je znao da nemam toliko. Tako loše izgledam? – upitao sam ga. Još gore od lošeg – rekao je. A ti misliš da izgledaš bolje? – pitao sam ga. I ako si bolje, zašto drhtiš? Hladno ti je? Poludeo si? I zašto mi se obraćaš ako ne govorimo o načelniku policije Damijanu Valjeu? Je l' on još uvek načelnik? Da li se promenio? Rekoh mu da se nešto malo promenio, ali da je i dalje bio vrlo ozbiljni

kučkin sin. Još je načelnik? Kao da jeste. Ako želi da te povredi, povrediće te, bilo da je u penziji ili da umire u bolnici. A zašto drhtiš? – upitah ga pošto se zamislih na nekoliko minuta. Hladno mi je – slagao je – a i bole me zubi. Nemoj mi više pričati o Damijanu – rekoh mu. Misliš da mi je taj pandur prijatelj? Misliš da se sastajem sa siledžijama? Ne – rekoh. Ali mi nemoj više pričati o njemu. **2.** Tokom nekoliko trenutaka sam meditirao. Ne znam na šta bih meditirao. Kasnije mi je dao komad bajatog hleba. Bio je tvrd i rekao sam mu da kada bi jeo takve poslastice ne bi me čudilo što bi ga boleli zubi. U ludnici smo bolje jeli, rekoh mu, i to je previše reći. Odlazi odavde Vinsente, reče mi starac. Da li neko zna da si ovde? E pa, divota! Briši pre nego što otkriju! Ni sa kim se ne pozdravljaj! Ne podiži pogled sa zemlje i odlazi što pre. **3.** Ali nisam odmah otišao. Čučnuo sam ispred starca i pokušao da mislim na dobra vremena. Um mi je bio prazan. Činilo mi se da mi se nešto peklo u glavi. Starac se, pored mene, uvio u ćebe i pomerao vilicu kao da je žvakao nešto, iako nije imao ništa u ustima. Setio sam se godina u ludnici, injekcija, seansi sa crevom, kaiševa kojima su mnoge noću vezivali. Ponovo sam video one, tako zanimljive, krevete koji su se uspravljali uz pomoć jedne sprave sa točkom. Tek posle pet godina shvatih čemu su služili. Bolesnici su ih nazivali američki kreveti. **4.** Može li ljudsko biće, naviknuto da spava u horizontalnom položaju da to učini u vertikalnom? Može. U početku je teško. Ali ako ga dobro vežu, može. Američki kreveti su tome služili, da čovek spava u vertikalnom položaju jednako kao i u horizontalnom. I funkcija im nije bila, kao što sam pomislio kada sam ih prvi put video, kažnjavanje bolesnika, nego izbegavanje da ovi umru udavljeni u sopstvenoj povrački. **5.** Naravno, bilo je bolesnika koji su pričali sa američkim krevetima. Obračali su im se sa Vi. Pričali su im intimne stvari. Bilo je i bolesnika koji su ih se plašili. Neki su govorili da im je krevet namignuo. Drugi da ih je krevet silovao. Da ti je krevet ubacio od pozadi? E pa, sjebao si se, drugar! Govorilo se da su američki kreveti noću uspravni prolazili hodnicima i išli da razgovaraju, svi zajedno u trpezariji, da su pričali na engleskom i da su na te sastanke odlazili svi, i prazni a i oni koji nisu bili prazni, a, naravno, oni koji su te priče pričali bili su bolesnici koji su iz ovog ili onog razloga, tokom noći sastančenja, ostajali vezani za njih. **6.** Što se ostalog tiče, život u ludnici je bio vrlo tih. U nekim zabranjenim zonama čuli su se krici. Ali tim se zonama niko nije približavao, niti je otvarao vrata, ni virio kroz ključaonicu. Kuća je bila tiha, park koji su održavali baštovani koji su takođe bili ludi i nisu mogli da izlaze, iako su bili manje ludi od ostalih, bio je tih, put koji se video između borova i topola, bio je tih, čak su i naše misli tekle usred tišine koja je plašila. **7.** Život je, ovako kako smo ga gledali, bio udoban. Povremeno smo se gledali i osećali privilegovanim. Ludi smo, nevini smo. Jedino bi čekanje, kada bi neko nešto čekao, pomračivalo ovaj osećaj. Većina je, međutim, ubijala čekanje maltretirajući slabije ili prepuštajući se maltretiranju. Jesam li ja to uradio? govorili bismo. Stvarno sam ja to uradio? Posle čega bismo se nasmejali i prešli na drugu temu. Doktori, gospoda medicinari, nisu znali ništa o tome, a bolničari i pomoćnici, ukoliko im ne bismo pravili probleme, pretvarali su se da ništa ne primećuju. U više prilika nam se otkočila ruka. Čovek je životinja! **8.** To sam ponekad mislio. U centru mog mozga se to materijalizovalo. O tome sam razmišljao i razmišljao dok mi um ne bi ostao potpuno prazan. Ponekad bih, spočetka, slušao nešto nalik upetljanim kablovima. Električnim kablovima ili zmijama. Ali, inače, što me je više vreme udaljavalo od tih scena, um je postajao prazniji: bez zvukova, bez slika, bez reči, bez bujica reči **9.** Ni na koji način i nikad nisam

mislio da sam pametniji od drugih. Nikada nisam nadmeno nametao svoju inteligenciju. Da sam išao u školu sada bih bio advokat ili sudija. Ili bih izmislio bolji američki krevet od američkih kreveta u ludnici. Imam reči, ponizno priznajem. Ne hvalim se time. Samim tim, što imam reči, imam tišinu. Tih sam kao mačak, to mi je rekao starac kada je već bio star, a ja još uvek mladić. **10.** Nisam se ovde rodio. Prema starčevim rečima, rodio sam se u Saragosi i moja majka je, iz nužde, došla da živi u ovaj grad. Meni je svejedno o kom se gradu radi. Ovde, da nisam bio siromašan, mogao bih da studiram. Nije ni važno! Naučio sam da čitam. Dovoljno! Bolje da više ne govorim na tu temu. Takođe sam se ovde mogao oženiti. Upoznao sam devojku koja se zvala, ne sećam se kako, imala je neko ime kao i sve žene i u jednom trenutku sam se mogao oženiti njome. Kasnije sam upoznao drugu devojku, stariju od mene i strankinju, kao ja, sa juga, iz Andaluzije ili Mursije, ratobornu osobu koja nikada nije bila dobrog raspoloženja. Sa njom sam, takođe, mogao stvoriti porodicu, imati dom, ali sam se usmerio ka drugim ciljevima kao i dotična. **11.** Grad me je, povremeno, gušio. Premali. Osećao sam se kao da sam bio zarobljen u ukrštenici. **12.** U to vreme sam počeo, bez više odlaganja, da prosim pred vratima crkava. Dolazio bih u deset ujutro, smestio bih se na stepenice katedrale ili bih se popeo do crkve Svetog Jeremije, u Ulici Hose Antonio ili do crkve Svete Barbare, koja mi je bila omiljena, u Ulici Salamanka, i ponekad bih, čak, kada bih se nameštao na stepenicama crkve Svete Barbare, pre nego što bi moj radni dan počeo, ušao na misu u deset i molio se iz sve snage, što je ličilo na smejanje u tišini, smejanje, smejanje, srećan od života. I što bih se više molio, više bih se smejaio, što je bio način na koji je moja priroda dopuštala božanskom da proдре u nju, a taj smeh nije bio nedostatak poštovanja, niti je to bio smeh nevernika, naprotiv, sasvim suprotno, to je bio zaglušujući smeh uzdrhtale ovčice pred Tvorcem. **13.** Potom bih se ispovedio, ispričao svoje nesreće i teškoće, posle čega bih se pričestio i konačno bih se, pre povratka na stepenište, zadržao nekoliko trenutaka pred slikom svete Barbare. Zašto su je uvek pratili paun i kula? Paun i kula. Šta li je to značilo? **14.** Jednog popodneva upitah to sveštenika. Kako to da te interesuju te stvari? Uzvрати mi on pitanjem. Ne znam oče, upitah iz radoznalosti, odgovorih mu. Znaš li da je radoznalost loša navika? reče on. Znam, oče, ali moja radoznalost je zdrava, stalno se molim svetoj Barbari. Dobro činiš, sine, reče sveštenik, sveta Barbara ima široku ruku za siromašne, nastavi da joj se moliš. Ali, ono što ja želim je ovo o paunu i kuli – rekoh mu. Paun je, reče sveštenik, simbol besmrtnosti. Kula ima tri prozora, jesi li primetio? E pa, prozori su stavljeni na kulu da prikažu reči sveteice koja je rekla da je svetlo ušlo u nju ili prosvetlilo njenu kuću kroz prozore Oca, Sina i Svetoga duha. Razumeš? **15.** Nemam škole, oče, ali imam zdrav razum i mogu shvatiti, odgovorih mu. **16.** Potom bih otišao na svoje mesto, mesto koje mi je pripadalo i prosio dok crkva ne bi zatvorila vrata. Na dlanu bih uvek ostavljao po novčić. Ostale u džep. I trpeo bih glad, iako bih gledao ostale kako jedu hleb ili parčad kobasice i sira. Razmišljao sam. Razmišljao sam i učio dok sam stajao nepomično na stepenicama. **17.** Tako sam saznao da je otac svete Barbare, moćni gospodin pod imenom Dioskuro, zatvorio svoju kći u jednu kulu, takoreći zarobio je zbog pretendenata koji su joj prilazili. I saznao sam da je sveta Barbara samu sebe krstila pre ulaska u kulu i to vodom iz bunara ili ribnjaka ili bazena u kom su seljaci sakupljali kišnicu. I saznao sam da je pobegla iz kule, iz kule sa tri prozora kroz koje je ulazila svetlost, ali je bila uhvaćena i odvedena pred sud. I sudija ju je osudio na smrt. **18.** Sve čemu nas podučavaju sveštenici

je hladno. Jeste hladna supa. Hladan čaj. Čebad koja ne greju tokom surove zime. **19.** Odlazi odavde, Vinsente, rekao mi je starac, ne prestajući da pomera obraze. Kao da je jeo semenke. Nabavi odelo koje će te učiniti nevidljivim i briši dok načelnik policije ne sazna. **20.** Stavio sam ruku u džep i, ne vadeći je, prebrojao novac. Počeo je da pada sneg. Rekao sam im zbogom i izašao na ulicu. **21.** Hodao sam bez cilja. Bez unapred smišljenog plana. Iz Ulice Korona sam ugledao crkvu Svete Barbare. Pomolio sam se na tren. Santa Barbara, smiluj se na mene. Utrnula mi je leva ruka. Bio sam gladan. Imao sam želju da umrem. Ali ne zauvek. Možda mi se samo spavalo. Cvokotali su mi zubi. Sveta Barbara, smiluj se na svog slugu. **22.** Kada su je obezglavili, hoću reći, kada su svetoj Barbari odrubili glavu, sa neba se spustila munja koja je usmrtila njene dželate. A sudiju koji ju je osudio? A oca koji ju je zatvorio? Spustila se munja, a pre nje se prolomila grmljavina. Ili obrnuto. Prirodno. Bože moj, Bože moj, Bože moj, **23.** Nisam se još približio. Bilo mi je dovoljno što sam video crkvu izdaleka i posle sam se uputio ka baru u kom se u moje vreme jelo za male pare. Nisam ga našao. Ušao sam u pekaru i kupio veknu hleba. Potom sam preskočio neki zid i pojeo sam je uprkos indiskretnim pogledima. Znam da je zabranjeno preskakati zidove i jesti u napuštenim dvorištima ili razrušenim kućama, zbog sigurnosti razbojnika. Može ti pasti greda na glavu, rekao mi je načelnik policije Damijan Valje. Osim toga, to je privatno vlasništvo. Rastureno je, uzgajalište je paukova i pacova, ali je i dalje, i zauvek će biti, privatno vlasništvo. I može da ti padne greda na glavu i da ti rascopa tu privilegovanu lobanju, reče mi načelnik policije Damijan Valje. **24.** Pošto sam jeo, preskočio sam zid i našao sam se ponovo na ulici. Odjednom se rastužih. Ne znam da li je to bilo zbog snega ili što. Jelo mi u poslednje vreme izaziva žalost. Dok jedem nisam tužan, ali posle jela, sedeći na pločniku, gledajući kako padaju pahulje na napušteno dvorište, ne znam. Tuga i žalost. Tako da sam potapšao noge i krenuo. Ulice su počinjale da se prazne. U jednom trenutku sam posmatrao izloge. Ali to je bila laž. Zapravo sam tražio svoj odraz u staklima, u širokim prozorima. Posle su se završili prozori i naišao sam samo na stepenice. Pognuo sam glavu i popeo se. Posle ulica. Posle parohija Konsepsion. Posle crkva Svetog Bernarda. Posle zidine i malo dalje tvrđava. Nije se videla nijedna duša. Bio sam na brdu Moro. Setio sam se starčevih reči: Odlazi, odlazi, nemoj da te opet uhvate, nesretniče. Svega lošeg što sam učinio. Sveta Barbara, smiluj mi se, smiluj se na svoje jadno dete. Setio sam se da je u ovim uličicama živela jedna žena. Odlučih da je posetim, da joj tražim tanjir supe, neki stari džemper koji ne voli, nešto novca da kupim kartu za voz. Gde li je živela ta žena? Zalazio sam u sve uže uličice. Video sam jednu kapiju i zalupao. Niko nije otvorio. Gurnuo sam vrata kapije i ušao u dvorište. Neko je bio zaboravio da pokupi veš i sada je sneg padao po odeći žućkastih boja. Raskrčio sam sebi put kroz košulje i gaće i stigao do vrata s bronзанom alkom koja je ličila na pesnicu. Pomazio sam alku, ali nisam pokucao. Gurnuo sam vrata. Napolju se vrlo brzo smrkavalo. Glava mi je bila potpuno prazna. Pahulje su prštale. Krenuo sam napred. Nisam se sećao hodnika, nisam se sećao imena žene, bila je prljavica, dobra osoba, nepravedna iako ju je bolelo, nisam se sećao ovog mraka, ove kule bez prozora. Ali onda, ugledah vrata i krišom se ušunjah. Ličilo je na neku vrstu skladišta za žito, sa džakovima nagomilanim do krova. U ćošku je bio krevet. Na krevetu sam video dečaka kako leži. Bio je go i tresao se. Izvukao sam nož iz džepa. Za stolom sam video monaha kako sedi. Kapuljača mu je prekrivala lice, spušteno, uronjeno u čitanje knjige sa molitva-

ma. Zašto je dete bilo golo? Zar u sobi nije bilo nikakvog ćebeta? Zašto je otac čitao molitve umesto da je kleknuo i molio za oprostaj? Odjednom se sve izokrenulo. Monah me je pogledao, nešto mi je rekao i odgovorio sam mu. Ne približavaj mi se, rekao je. Potom sam mu zario nož. Oboje smo kukali dok nije utihnuo. Ali sam morao da se uverim, te sam ga ponovo ubo. Zatim sam ubio dečaka. Brzo, zaboga! Onda sam seo na krevet i drhtao koji trenutak. Dosta. Trebalo je otići. Odeća mi je bila umrljana krvlju. Preturih džepove monahu i pronađoh novac. Na stolu je bilo slatkih krompira. Pojeo sam jedan. Fino i slatko. Dok sam jeo krompir, otvorio sam orman. Džakovi crnog luka i krompira. Ali je na čiviluku visilo čisto odelo. Skinuo sam se. Kako je bilo hladno. Pošto sam proverio svaki džep, kako ne bih ostavio kompromitujućih dokaza, svoju odeću sam stavio u vreću, zajedno sa cipelama i vezao sam je sebi za pojas. Jebi se, Damijane Valje. U tom trenutku sam shvatio da sam ostavljao tragove stopala svuda po sobi. Stopala su mi bila puna krvi. Na trenutak sam ih, ne prestajući da se krećem, pažljivo posmatrao. Spopade me želja da se smejem. To su bili plesački tragovi. Tragovi svetog Vita. Tragovi koji nisu nikuda išli. Ali ja sam znao kuda da odem. **25.** Sve je bilo mračno, osim snega. Reših da siđem sa brda Moro. **26.** Išao sam bos i bilo je hladno. Tabani su mi uranjali u sneg i svaki korak koji je ostavljao krv odlepljivao se od moje kože. Posle nekoliko metara shvatio sam da me neko prati. Policajac? Nije mi bilo važno. Oni vladaju zemljom, ali u tom trenutku sam znao, dok sam hodao sjajnim snegom, da sam gazda bio ja. **27.** Ostavih za sobom brdo Moro, u gradu je sneg bio još dublji, prešao sam most, ispod oka sam video, spuštene glave, senku neke jahačke figure. Moj progonitelj je bio debeo i ružan mladić. Ko sam bio ja? To uopšte nije bilo bitno. **28.** Oprostio sam se od svega što sam video. Bilo je dirljivo. Ubrzao sam korak kako bih ušao na toplo. Prešao sam most i kao da sam prošao kroz tunel vremena. **29.** Mogao sam ubiti i momka, primorati ga da me prati do neke uličice i probosti ga na smrt. Ali čemu? Sigurno je samo sin neke kurve sa brda Moro i nikad neće progovoriti. **30.** U klozetima stanice oprao sam stare cipele, pokvasio ih i obrisao mrlje od krvi. Stopala su mi trnula. Opuštite se. Posle sam kupio kartu za sledeći voz. Bilo koji, nije mi bilo važno kuda ide.

(Sa španskog prevela Ivana Krgović)